

Vauvat vapaaehtoisina – mikkelinpäivän juhla koko perheelle

TEKSTI & TOTEUTUS Anita Ahtiainen, Sari Kokkonen ja Sini Nikku KUVA Shutterstock

Tässä jumalanpalvelusvinkissä kehitellään ajatusta kutsua vauvat vapaaehtoisiksi toteuttamaan mikkelinpäivän perhemessua.

Hakunilan seurakunnan pastoria Sari Kokkosta on alkanut mietityttää ajatus vauvoista vapaaehtoisina. Yhdessä kanttori Sini Nikun kanssa järjestämässään adventin ja palmusunnuntain jumalanpalveluksissa Kokkonen on kokenut vauvojen antavan kaikille muille niin paljon hyvää, että he ansaitsevat vähintään saman arvostuksen kuin muutkin seurakuntalaiset, jotka työskentelevät yhteiseksi hyväksi.

Osallisuus valmisteluun

Mistä vauvoja löytyy seurakunnan hommin? No tietysti kirkkomuskareista! Hakunilassa on jo joitakin kertoja muskarikauden alussa kerrottu osallistujille, että kauden ohjelmaan kuuluu myös jumalanpalvelus, jota halutessaan saa

tulla toteuttamaan muskarissa tutuksi tulevien asioiden pohjalta. Valmistelu tarkoittaa siis muskarista tuttujen laulujen ja leikkien viemistä messuun. Perheille on hyvä kertoa, että vauvan tahtinen oleminen sopii myös kirkkotilaan. Ajatus vauvoista esiintyjänä tuntuu innostavan monia kutsumaan koko perheen mukaan kirkolle.

Kesäkaudella Hakunilassa on järjestetty muskaritoimintaa pihalla. Ulkona luonnon äänet, reipas liike ja tilan vapaus tuovat uusia mahdollisuuksia osallistumiseen. Mikkelinpäivän valmistelussa ulkona koetut elämykset voi tuoda osaksi kirkkomessua –esimerkiksi kiviä soittimina tai luonnonääniä kirkossa kokeillen. Näin yhteys ulkotilan ja kirkon välillä syntyy luontevasti.

Tila ja tunnelma – kutsu perheet lähelle alttaria

Jotta vauvat, lapset ja perheet tuntuivat olonsa tervetulleiksi, kirkkotilaa kannattaa järjestellä uusiksi heidän huomioiden. Mattorullat ja tuolijärjestelyt mahdollistavat lasten ja perheiden yhteisen tilan alttarin läheisyydessä. Sari muistelee lämmöllä, kuinka Sini-kanttori toi kerran vielä ihan viime hetkellä vauvoille soseita tarjolle kirkon eteen perheiden lähelle.

Perhemessua valmisteltaessa on hyvä huomioida lapsiperheiden erityistarpeet. Perheille on esimerkiksi kerrottava selkeästi etukäteen, missä on turvallinen vaunuparkki. On myös hyvä varata tila vauvan rauhalliseen ruokailuun ja muuhun hoitoon messun aika-

“ On hyvä varautua siihen, että taaperot liikkuvat ja vauvat kiinnostavat seurakuntalaisia enemmän kuin pappi – ja se on aivan oikein.

na. Nämä järjestelyt on suunniteltava yhdessä suntioiden kanssa.

Kirkkoon astuttaessa ensimmäiset vaikutelmat ovat tärkeitä. Esillä voi olla katseltavaa jo heti aulasta lähtien – lyhytjä, enkeleitä tai muuta kaunista, joka kutsuu sisään. Kaikki tämä tietysti ottaen huomioon vaeltavien taaperoiden turvallisuuden.

Messun aikana tilan äänimaailma on suuri merkitys. Ison kirkkotilan kaiku voi olla vauvalle innostavaa tai mahdollisesti myös pelottavaa. Yhtä kisiä kovia ääniä vaikkapa uruista tai kelloista kannattaa välttää ja miettiä pehmeämpiä vaihtoehtoja.

Hakunilassa perheet ovat olleet mukana kulkueessa, mutta ovat käyneet etukäteen tutustumassa paikkaan, johon asettuvat messun aikana. Kulkueessa tulo muistuttaa konfirmaatio-kulkuetta – siis kokemusta, joka on tuttu pienten lasten vanhemmille omasta historiasta. Kulkue tuo myös liikettä niin ettei vauvojen tarvitse odotella ennen messua samassa paikassa paikoillaan pitkää aikaa.

Toiminnallisuus ja symbolit – pieni on suurin

On hyvä varautua siihen, että taaperot liikkuvat ja vauvat kiinnostavat seurakuntalaisia enemmän kuin pappi – ja se on aivan oikein. Vauvat itsessään ovat Jeesuksen viestin symboli: pieni on suurin. Heidän läsnäolostaan voidaan hyvin lähteä liikkeelle myös puheessa. Tekstin lukija voi pyytää katsomaan lapsia tekstin lukemisen aikana.

Mikkelinpäivän evankeliumissa (Matt. 18:1-6) Jeesus asettaa lapsen esikuvaksi. Hän ei arvosta lapsia tulevana aikuisina, vaan juuri sellaisina ihmisinä kuin he nyt ovat. Jeesus asetti lapset esikuviksi siksi, että lapsi ei kuvittele pärjäävänsä yksin. Vahvat opetuslapset vähätelivät lapsia, jotka saattoivat tulla hyvinkin omien sisarustensa tuomina Jeesuksen luo kuin äitinsä seurassa. Pyyntö koskettua viittaa siihen, että kyse oli myös sairasta lapsista. Olihan koskettaminen sana, jolla pyydettiin parantamista.

Symboliksi tekstille sopivat siis kaikenlaiset apuvälineet, mitä eri ikäiset ihmiset voivat tarvita. Lapsia voidaan pyytää etsimään salista esim. vaunut,

rollaattori, kepit, syöttötuolit, ruokala-put, potta, vessatuoli jne. Apuvälineitä tutkimalla voidaan kertoa siitä, että suhteessa Jumalaan me kaikki tarvitsemme auttajaa: Jeesusta. Jeesuksen auttamina, me toivottavasti hoksaamme myös itse auttaa toisia.

Mutta entä ne enkelit? Tämän vuosikerran mikkelinpäivän tekstissä niitä ei edes mainita. Mikkelinpäivä on kuitenkin saanut nimensä arkkienkeli Mikaelilta, joka tunnetaan oikeudenmukaisuuden puolustajana. Hän toimii kaikkien heikkojen puolustajana. Arkkienkeli Mikaelin voi esitellä jo messun johdantovaiheessa LauluPäköän laululla.

Ideoita joko saarnaan tai muutenkin mikkelinpäivän ympärillä järjestettävään toimintaan:

- höyhenleikki siunauksen symbolina
- kukkuu-leikki piilotettujen arjen hyvien asioiden oivaltamiseen
- pienten ja suurten asioiden ihmettelystä kirkkotilassa
- erilaisten apuvälineiden kokeilua ja sen miettimistä, mitä apua itse tarvitsee

Musiikki kuljettaa muskari-messun liturgialla

Musiikki kuljettaa messua eteenpäin ja laulujen väliin tarvitaan vain ihan muutama aihetta selkiyttävä sana. Tärkeää on säilyttää vuorovaikutus erityisesti pienten kanssa. Tässä musiikkiehdotusten lomassa vinkkejä messun liturgian kuljetukseen.

- Kukas se sieltä saapuu? – Kulkuelauluksi. Tämän laulun nuotin löydät Lasten ja nuorten keskuksen mikkelinpäivän kolehtimateriaalista.
- Arkkienkeli Mikael – Johdantosanojen yhteyteen. Laulun nuotti on julkaisu Pieni on Suurin 4/2024 ja julkaistaan myös LauluPäkö – Lastenkirkon lauluja -kirjassa syksyllä 2025.
- Minä olen tässä, LV 124 – Johdatus synnintunnustukseen

Synnintunnustus: Katso meitä rakkautellasi, Jumala. (tauko) Kosketa meitä pyhydelläsi, Jumala. (tauko) Ota meidät syliisi, Jumala. (tauko) Armahda meitä, Jumala. (tauko)

Synninpäästö: Jumala kuulee rukouksemme. Hän antaa meille anteeksi. Anteeksiannon merkiksi teemme ristinmerkin

- Kiitämme ja taputamme, LV 64 – Kol-

minaisuusvirsi

• Päivänvirsi vaihtoehtoja: Pikkuväen katrilli, LV 121; Vautsi vauva, LV 97; Lapset saavat tulla, LV 96; Mestaripiirros, LV 90

• Minä uskon Jumalaan, LV 71 – Uskontunnustus lauletaan kaikuna ja soitetaan kussakin kolmessa säikeistössä eri tavalla kolminaisuutta korostaen.

• Ilon juhlan aika, LV 82 – Ehtoollisen aikana on Hakunilassa useita toimintatapisteitä

ehtoollinen alttarilla; siunaava enkeli, jonka luo voi mennä siunattavaksi; askartelu: valitaan pieniä ja suuria enkeleitä korttiin laitettavaksi; kynttilän sytytys; kolehti; askeleita, joita pitkin kulkea: iso ja pieniä jälkiä lattialla

• Enkelipiiri, KM3 s. 70 tai Herraa hyvää kiittääkää VK332 tai LV 110 – Ylistysvirsi

• Turvallinen enkeli, LV 42 – Päätösvirsi

• Milloin meillä on kekkerit? – Kulkueen poistuksessa. Laulun nuotti on julkaistu Päkän ja Pulmun vinkit 2024–2025 nimellä Kirkon synttärät ja julkaistaan myös LauluPäkö – Lastenkirkon lauluja -kirjassa syksyllä 2025.

Mitä kotiin vietäväksi?

Messusta kotiin voi lähteä konkreettisten muistojen kanssa. Iltarukoukkortti tai itse askarreltu suojelusenkelitaulu muistuttavat päivän sanomasta vielä pitkään. Pienten ja suurten yhteinen hetki voi jatkua myös arjen rukouksessa ja perheen yhdessäolossa. Tämän muskari-kirkon musiikeista löytyy Lastenkirkon YouTubeista soittolista, johon pääsee tällä QR-koodilla. Koodin avulla musiikkiin

on kiva palata kotona kirkkoreissun jälkeen tai sieltä voi myös harjoitella lauluja etukäteen.

Kohti yhteistä juhlaa

Mikkelinpäivän viettäminen vauvojen ja perheiden kanssa on kutsu yhteyteen, ihmettelyyn ja juhlaan. Kun valmistelut alkavat hyvissä ajoin ja osallistujat otetaan mukaan jo varhaisessa vaiheessa, kirkon tilasta tulee paikka, jossa jokainen tuntee olevansa osa suurempaa kokonaisuutta – pienimmästä suurimpaan. ●